

Sygn. akt. IV Ka 454/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Stanisław Jabłoński (spr.)

Sędziowie SSO Joanna Żelazny

SSR del. do SO Dorota Wachowska

Protokolant Justyna Gdula

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Tadeusza Kaczana

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2015 r.

sprawy **Ł. K.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej

z dnia 23 marca 2015r. sygn. akt II K 10/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu dla Wrocławia – Fabrycznej do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Ł. K. został prawomocnie skazany następującymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 28 maja 2014r., sygn. akt II K 288/14, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 11 stycznia 2014r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres zatrzymania od 11 stycznia 2014r. do 13 stycznia 2014r.

Wyrok uprawomocnił się w dniu 5 lipca 2014r.

2. Sądu Rejonowego dla Wrocławia - Fabrycznej z dnia 23 czerwca 2014r., sygn. akt II K 441/14, za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 23 listopada 2013r. na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Wyrok uprawomocnił się w dniu 25 lipca 2014r.

3. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 30 lipca 2014r., sygn. akt II K 481/14, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 4 stycznia 2014r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniu 4 stycznia 2014r.;

Wyrok uprawomocnił się w dniu 21 sierpnia 2014r.

4. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 18 września 2014r., sygn. akt II K 790/14, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 21 grudnia 2013r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniach od 21 grudnia 2013r. do 22 grudnia 2013r. oraz w dniu 26 czerwca 2014r.;

Wyrok uprawomocnił się w dniu 16 października 2014r.

5. Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 30 września 2014r., sygn. akt II K 925/14, za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 2 lipca 2014r., na karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 3 lat próby oraz na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniu 2 lipca 2014r.;

Wyrok uprawomocnił się w dniu 4 listopada 2014r.

Wyrokiem łącznym z dnia 23 marca 2015 r., sygn. akt II K 10/15 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej w II Wydziale Karnym:

I. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k., art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył wymierzone skazanemu Ł. K. wyrokami opisanymi w punktach 1, 2 i 3 części wstępnej wyroku jednostkowe kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności zaliczył skazanemu Ł. K. okresy dotychczas odbytych kar w sprawie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej o sygn. akt II K 288/14 od 11 stycznia 2014r. do 13 stycznia 2014r. i od 30 października 2014r. do 28 stycznia 2015r. i w sprawie Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej o sygn. akt II K 481/14 w dniu 4 stycznia 2014r.

III. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających połączeniu pozostawił do odrębnego wykonania;

IV. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie dotyczącym wydania wyroku łącznego postępowanie umorzył;

V. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego Ł. K. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych i obciążył nimi Skarb Państwa.

Apelację od wyroku łącznego wywiódł oskarżyciel publiczny i zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść skazanego zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 85 kk i art. 89 § 1 kk, polegające na wyrażeniu błędnego poglądu, że obowiązujący stan prawny uniemożliwia orzeczenie w wyroku łącznym kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględny w następstwie połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i kar bezwzględnych, wymierzonych Ł. K. wyrokami Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej o sygn. II K 288/14, II K 441/14, II K 481/14, II K 790/14 za pozostające w realnym zbiegu przestępstwa popełnione w okresie od 23 listopada 2013 r. do 11 stycznia 2014 r., co skutkowało niezasadnym przyjęciem, iż przy wydawaniu wyroku łącznego nie można pogarszać sytuacji skazanego i pominięciem przy wymierzaniu przez Sąd meriti kary łącznej kary wymierzonej w wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej o sygn. II K 790/14. Przy tak sformułowanym zarzucie prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w pełni zasadna i skutkować musiała uchynieniem zaskarżonego wyroku oraz przekazaniem sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego jej rozpoznania. O ile bowiem prawidłowo poczynił Sąd meriti ustalenia w zakresie uprzedniej karalności skazanego, o tyle w oparciu o pozyskane w tym przedmiocie dane wydał wyrok, który narusza obowiązujące prawo materialne.

W sprawie niniejszej jest kwestią nie podlegającą wątpliwości, że pierwszy wydany wobec Ł. K. wyrok zapadł w dniu 28 maja 2014 r. (sprawa II K 288/14), zaś do tej daty skazany dopuścił się popełnienia czynów, za które skazany został następnie wyrokami w sprawach II K 441/14 (czyn popełniony w dniu 23 listopada 2013 r.), II K 481/14 (czyn popełniony w dniu 04 stycznia 2014 r.), oraz II K 790/14 (czyn popełniony w dniu 21 grudnia 2014 r.). Poza w/w grupą wyroków znalazł się natomiast wyrok wydany w sprawie II K 925/14, jako że w tym przypadku czyn popełniony został w dniu 02 lipca 2014 r., a więc już po wydaniu wobec Ł. K. pierwszego wyroku (wyrok z dnia 28 maja 2014 r., sygn.akt II K 288/14).

Co również nie podlega wątpliwości, to fakt, iż w przypadku trzech wyroków, tj. tych wydanych w sprawach II K 288/14, II K 441/14 oraz II K 481/14 wobec Ł. K. orzeczono karę pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym, a jedynie w przypadku wyroku wydanego w sprawie II K 790/14 orzeczona kara była karą pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Sytuacja powyższa nie oznaczała jednak, iż Sąd uprawniony był do wyboru tylko niektórych spośród wyroków, w których czyny pozostawały w zbiegu realnym i związania jedynie wyselekcjonowanych przezeń rozstrzygnięć węzłem kary łącznej.

Przepis art. 85 § 1 kk jest jednoznaczny w swej treści i wskazuje, że sąd orzeka karę łączną wówczas, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich i wymierzono mu za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Takie warunki zaistniały w stosunku do czterech zapadłych wobec Ł. K. wyroków i te wyroki winien Sąd meriti połączyć. Zwrócić należy przy tym uwagę na dwie kwestie- po pierwsze na fakt, iż łączenie kary pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym z karą pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jest w świetle art. 89 § 1 kk jak najbardziej możliwe. Co więcej, na skutek nowelizacji Kodeksu karnego dokonanej ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. i dodania przepisu art. 89 § 1a, dokonano ponownej wykładni § 1 art. 89, ustalając, że jeżeli można orzec bezwzględną karę pozbawienia wolności jako karę łączną w sytuacji określonej w § 1a (tj. gdy łączeniu podlegają tylko kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem), to tym bardziej jest możliwe orzeczenie jako kary łącznej bezwzględnej kary pozbawienia wolności w sytuacji określonej w § 1 tego artykułu, gdy łączeniu podlegają nie tylko kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, ale także kary bezwzględne. Odmienne stanowisko Sądu Najwyższego prezentowane na tle uprzedniego stanu prawnego utraciło zatem swoją aktualność. W przypadku analizowanej sprawy nie ma też zastosowania reguła określona w art. 4 § 1 kk, jako że wszystkie czyny popełnione były przez skazanego już po 7 czerwca 2010 r., tj. po dacie wejścia w życie omawiającej nowelizacji.

Reasumując, w aktualnym stanie prawnym łącząc kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem oraz bez można zarówno karę łączną pozbawienia wolności warunkowo zawiesić, jak i ukształtować ją jako karę o charakterze bezwzględnym. Tym samym Sąd Rejonowy wydając wyrok łączny w sprawie winien wziąć pod uwagę wszystkie skazania za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa i zdecydować -mając na uwadze okoliczności sprawy oraz przepisy limitujące decyzję w tym względzie (w szczególności art. 86 kk i art. 69 kk)- w jakim wymiarze i o jakim charakterze karę orzec. Zauważyć nadto trzeba, i to jest druga kwestia, którą mieć należy na względzie, że instytucja kary łącznej -wbrew przekonaniu, którym jak należy wnioskować z uzasadnienia, kierował się Sąd pierwszoinstancyjny- nie musi prowadzić do złagodzenia prawno-karnych konsekwencji dla sprawcy kilku przestępstw. Sytuacja sprawcy może ulec pogorszeniu w wyniku wymierzenia kary łącznej, jako że instytucja kary łącznej nie jest instrumentem łagodzenia orzeczonych kar za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa. Wymiar kary łącznej jest działalnością racjonalną, polegającą na oznaczaniu kary odpowiedniej do stopnia związku podmiotowo-przedmiotowego między zbiegającymi się realnie przestępstwami (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 8 lutego 2011 r., II AKa 14/11, KZS 2011, z. 5, poz. 43).

W tym zatem stanie rzeczy zaskarżony wyrok łączny nie mógł się ostać i podlegał uchyleniu. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy uaktualni informację o

zapadłych wobec skazanego wyrokach, ustali grupę wyroków, w których czyny pozostawały w zbiegu realnym i za które orzeczono kary podlegające łączeniu, po czym wyda w sprawie rozstrzygnięcie końcowe.